

Rak je za nas važan radi izvoza u inostranstvo i to naročito u zemlje srednje i zapadne Evrope, koje troše mnogo rakova, a malo ih mogu proizvoditi, jer su njihove vode većinom onečišćene otpadnim vodama raznih industrijskih poduzeća.

Da bi se kod nas što više razvio rakolov, trebalo bi

sve one vode koje su sposobne za uzgoj rakova, a njih, opet napučiti. U tu svrhu treba pristupiti planskom nasađivanju tih voda sa rakovima, koje bi se moralo proizvoditi pod stručnim nadzorom, što ću opširnije opisati u zasebnom članku.

J. PLANČIĆ

Zaključci konferencije ribarskih stručnjaka

U Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva FNRJ u Beogradu održana je od 15.—17. III. 1946. konferencija ribarskih stručnjaka. Na konferenciji su sudjelovali delegati iz svih narodnih republika, a prisustvovao joj je također prof. Dr. Siniša Stanković, predsjednik Narodne skupštine Srbije, ministar poljoprivrede FNRJ Dr. Čubrilović, te načelnik odjela za stočarstvo ing. Drecun.

Svrha konferencije bila je, da ribarski stručnjaci iz cijele zemlje, koristeći se dosadašnjim iskustvom u radu, i međusobnom izmjenom misli, dadu konkretne prijedloge u cilju što brže i veće proizvodnje ribe te uopće unapređenja ribarstva kao privredne grane. Prema tome pred konferenciju su narodne vlasti postavile važne zadatke, obuhvatajući ih slijedećim konkretnim pitanjima i problemima:

- A) Kako povećati riblju produkciju;
- B) Ribarsko zakonodavstvo;
- C) Iskorišćavanje voda i zadrugarstvo;
- D) Zaštitne mjere u ribarstvu;
- E) Organizacioni problemi;
- F) Ribolov u odnosu sa susjednim zemljama.

A) Pošto je glavni zadatak privredne politike u našoj upuštanoj državi, uspostaviti čim prije normalnu proizvodnju na svim područjima privredne djelatnosti, a nakon toga ili već uporedo s tim unaprediti tu proizvodnju, tako da se radnom narodu osiguraju bolje životne okolnosti — višu razinu života, to se u punoj mjeri odnosi i na ribarstvo.

Ribarstvo predstavlja kod nas važnu privrednu granu, a za obnovu ribolova nije potrebno duže vremensko razdoblje, kao što je to slučaj sa nekim drugim stočarskim granama. Prodiskutiravši taj problem obnove ribolova i analizirajući sve mogućnosti koje nam u našoj domovini stoje na raspolaganju, učesnici konferencije došli su do slijedećih zaključaka:

1. Budući da su naše velike rijeke pamtinske nizine davale oko 40% od cjelokupnog ribolova, to bi se napori morali usredotočiti na što bržu i uspješniju obnovu ribolova na tom području. Glavni problem koji treba svladati kod toga jest pitanje ribarskih sprava, alata i plovila koji je većim dijelom uništen ili dotrajavao. Neophodno je potrebno, prema tome, da se ribarske zadruge snabdiju potrebnim materijalom za ribolov, kao i da im se pomogne u izgradnji potrebnih plovila.

2. Uporedo sa tim potrebno je čim prije obnoviti naše velike ribnjačarske ekonomije koje bi već ove godine mogle dati oko 2.000.000 kg ribe za tržište. Sva ribnjačarstva treba hitno snabdjeti sa svim potrebnim materijalom, hranom za ribe, kao i osigurati im nužna novčana sredstva.

3. Isto tako važna u ribolovnom pogledu su naša velika jezera. Pošto su ona i prije rata preslabo iskorištavana, potrebno je tehnički omogućiti povećanje ribolova, naročito onih vrsta riba koje su najviše zastupljene u tim jezerima.

B) U ribarskom zakonodavstvu konferencija je postavila pitanje reforme Zakona o slatkovodnom ribarstvu iz 1937. godine. Taj Zakon, istina, sadrži odredbe koje mogu odgovarati današnjim prilikama, ali neke od njih treba izmijeniti i prilagoditi novim društvenim i ekonomskim uslovima.

Među ostalim, veoma je važno regulisati pitanje ribarskih prava na otvorenim vodama. Konferencija je stala na gladište:

1. Da ribarsko pravo na otvorenim vodama pripada narodnim republikama odnosno državi.

2. Narodne republike mogu odrediti iznimke od ovog načela.

3. Ribarsko pravo u zatvorenim vodama pripada vlasniku tehničkih uređaja, koji su izgrađeni za uzgoj riba, odnosno vlasniku zemljišta. Koje su vode zatvorene odredit će narodne republike.

4. Sva ribarska prava na otvorenim vodama ukinut će se bez oštete u korist narodnih republika. Iz važnih razloga narodne republike mogu zakonom odrediti iznimke od ovog načela.

5. Narodne republike mogu zakonom nacionalizirati pojedine zatvorene vode, ako to traže opći interesi.

C) U vezi sa primjenom najboljeg načina iskorištavanja voda predloženo je:

1. Da se eksploatacija ribarskih revira i odjeljaka vrši preko ribarskih zadruga, izuzev voda koje država iskorištava u svojoj režiji.

2. Način eksploatacije ribolova u onim vodama gdje ribarske zadruge nemaju uslova za postojanje, propisat će narodne republike.

3. Pitanje iskorištavanja pograničnih voda treba regulisati sporazumno sa susjednim narodnim republikama, pridržavajući se načela jedinstvenosti ribarskih revira, odnosno odjeljaka.

Opširnim pretresanjem pitanja ribarskog zadrugarstva, predratnih prilika koje su tu vladale, te njegovog sadašnjeg sređivanja, došlo se do zaključka:

a) U svrhu sređivanja ribarskog zadrugarstva potrebno je izvršiti reorganizaciju dosadašnjih zadruga tako, da iz članstva budu odstranjeni svi oni koji se ne bave ribolovom.

b) Isto tako potrebno je da zadruge organiziraju zajedničku prodaju riba od svih članova i zajedničku nabavku svih ribarskih potrepština.

c) Krajnji cilj kome treba težiti jeste organizovanje ribarskih proizvađačkih radnih zadruga sa zadružnom svojinom ribolovnih sprava i plovila, koje će moći tehnički unaprediti rad i omogućiti lakši život ribarima.

D) Pored ostalih upravnih mjera istaknuta je potreba postepenog uvođenja neophodnih zaštitnih mjera u cilju očuvanja ribljeg bogatstva naših ribolovnih voda.

stati su konkretni prijedlozi u tom smjeru, sastojeći se u zaštiti riba na prirodnim mrijestilištima, provođenju sistematskog poribljavanja ribljim mlađem, spriječavanjem zagađivanja voda od strane industrijskih poduzeća, a što je najvažnije u iskorijenjivanju tamanjenja riba eksplozivnim sretstvima.

E) Pretresanjem osnovnih organizacionih pitanja u vezi sa čim boljim izvršenjem zadataka koji se postavljaju pred ribarsku struku, konferencija se dotakla vrlo važnih i aktuelnih problema, a to su:

1. Organizacija ribarske službe;
2. Stručni ribarski kadrovi;
3. Ribarski naučni zavod;
4. Ribarska propaganda;
5. Ribarski fondovi;

Iz bratskog Sovjetskog Saveza

Sovjetski ihtiolog L. S. Berg navršio je 70 godina života i 50 godina naučnog rada

L. S. Berg poznat je kao naučni radnik ne samo u Sovjetskom Savezu, nego i po cijelom svijetu. Njegov naučni rad je mnogostruk i bogat štampanim djelima, kao i naučno-istraživačkim uspjesima i iskustvom. U ihtiologije (nauci o ribama), kao i u mnogim drugim granama nauke L. S. Berg se je istakao darovitošću i dubokim znanjem.

Za nauku o ribama u Jugoslaviji još prije rata, a naročito danas u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji, ima rad i djela L. S. Berga osobito značenje, jer njegova djela obuhvaćaju i mnoge naše ribe, kao i naše zoogeografske i druge probleme.

L. S. Berg rođen je u mjestu Benderi u Besarabiji god. 1876. Već god. 1895. bavi se naučnim radom, proučavajući ribe rijeke Dnjestra, a god. 1897. šalje ga Moskovski univerzitet na rijeku Ural da surađuje u proučavanju riba. God. 1899. radi u Zapadnoj Sibiriji, a god. 1899. na Aralskom moru. Tako redom u dugom nizu godina L. S. Berg upoznaje i proučava razne vode Sovjetskog Saveza. Uporedo sa svojim istraživačkim radom piše i štampa mnoga naučna djela (do sada 480).

God. 1914. izabran je za profesora ihtiologije na Moskovskom poljoprivrednom institutu, a god. 1918. je profesor univerziteta u Petrogradu. Istodobno upravlja jezerskim odjelom Hidrološkog instituta.

L. S. Berg pripada onoj grupi naučnih radnika, koja je odmah počela aktivno surađivati sa Sovjetskom vlašću u socijalističkoj izgradnji. God. 1922. preuzima dužnost upravitelja Odjela primijenjene ihtiologije, a radio i radi još i danas u mnogim drugim ustanovama, od kojih treba istaći Zoološki zavod Akademije nauka SSSR.

Za vrijeme Velikog domovinskog rata po odluci prezidijuma Akademije nauka SSSR odlazi u Kazahstan i tamo nastavlja naučni rad. G.1944. vraća se u Lenjingrad.

6. Ribarska statistika.

Pošto su svi ti problemi od velike važnosti, to će list postepeno donijeti opširnije članke odnosno rasprave o svakom tom problemu, osvrnuvši se ujedno i na ključke koje su donijeli ribarski stručnjaci u tom smjeru.

F) Da bi se regulisalo pitanje ribolovnog iskorišćavanja velikih graničnih voda potrebno je:

1. Što prije pristupiti izradi konvencija o ribolovu na graničnim vodama između naše zemlje i susjednih država.

2. Putem konvencije sa prijateljskom Albanijom omogućiti hitno izvođenje tehničko-melioracionih radova koji će regulisati hidrografske prilike na Skadarsko jezeru.

Velike zasluge njegove za nauku očituju se u činjenici, da je njegovo ime poznato širom svijeta. Imenovan je počasnim članom Svesaveznog geografskog društva Kazanskog društva istraživača prirode, Društva istr-

L. S. Berg sa suprugom i unukom na odmoru

živača prirode u St. Paolo, Društva ihtiologa USA Seosko-gospodarske akademije Masaryka u Pragu Amerikanskog geografskog društva u New Yorku, Zoološkog društva u Londonu itd.

U sadanje vrijeme L. S. Berg, sa svojih 70 godina, neumorno nastavlja naučni rad. Donosimo sliku, koja ga prikazuje sa suprugom Marijom Mihajlovnom i unukom u Odmaralištu Lenjingradskog univerziteta. Tamo se na obali Finskog zaljeva odmara svakog mjeseca oko 200 nastavnika i studenata.

L. S. Berga je Sovjetska vlada odlikovala ordenom Radne Crvene zastave.